

Nieuw beleid inzake Chinese minderjarige asielzoekers

Tussentijds Bericht Vreemdelingen-circulaire (TBV 2001/34)

Aan:

– de Korpschefs Politieregio's
– de Staf van de Koninklijke
Marechaussee

i.a.a.:

– de Procureurs-Generaal

Onderdeel: Directie Beleid

Datum: 8 november 2001

Ons kenmerk: 5111425/01/IND

Code: TBV 2001/ 34

Juridische achtergrond:

Vreemdelingenwet

Geldig van/tot: een jaar vanaf datum

publicatie in de Staatscourant

Onderwerp: Nieuw beleid inzake

Chinese minderjarige asielzoekers

Aanleiding

Op 1 mei 2001 is de brief inzake voortgang implementatie ama-beleidsnota aan de Voorzitter van de Tweede Kamer gezonden. In het kader van deze beleidsnota heeft de Tweede Kamer op 12 juni 2001 ingestemd met een nieuw beleidskader voor de toelating en de terugkeer van Chinese alleenstaande minderjarige asielzoekers en vreemdelingen naar China.

Het nieuwe beleid zoals omschreven in dit TBV is van toepassing op Chinese alleenstaande minderjarige asielzoekers en vreemdelingen.

Nieuw beleidskader

Op 9 april 2001 heeft de Minister van Buitenlandse Zaken een ambtsbericht uitgebracht over de positie van minderjarigen in China (zelfredzaamheid, opvang en terugkeer). Op grond van deze informatie wordt geconcludeerd dat in China adequate opvang voor Chinese minderjarigen aanwezig is, ongeacht de leeftijd van de Chinese minderjarige vreemdeling. Dit heeft tot gevolg dat voor Chinese alleenstaande minderjarige asielzoekers adequate opvang in China voorhanden is en dat zij dus niet in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning op grond van het speciale beleid inza-

ke alleenstaande minderjarige asielzoekers. Chinese minderjarigen die niet in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning regulier en van wie de asielaanvraag is afgewezen, moeten terugkeren.

Het ambtsbericht van de Minister van Buitenlandse Zaken d.d. 9 april 2001 over minderjarigen in China bevat zeer uitgebreide informatie over de opvangmogelijkheden in China. Deze informatie komt – kort samengevat – op het volgende neer:

- In de praktijk is er vrijwel altijd een familielid of een bekende in de omgeving die voor opvang kan zorgen;
- Wanneer opvang in eigen kring ontbreekt, komt overheidsopvang aan de orde. In die gevallen is het Ministerie van Burgerzaken in samenwerking met wijk- of straatcomités in de steden of dorpscomités in landelijke gebieden verantwoordelijk voor de opvang en begeleiding van alleenstaande kinderen tot hun achttiende jaar;
- Voor jongeren tot 16 jaar zijn er weeshuizen, voor 16-18-jarigen is opvang mogelijk in verzorgingshuizen;
- In dorpen en landelijke gebieden is het gebruikelijk dat de lokale gemeenschap de zorg voor de minderjarige op zich neemt.

Daarbij komt nog dat in China ook onderbrenging bij pleegouders of particuliere opvang mogelijk is. Bovendien kan, indien een al wat oudere minderjarige zelfstandig wenst te leven, het straat- of wijkcomité assisteren bij het vinden van zelfstandig onderdak. Het wijkcomité blijft verantwoordelijk voor diens welbevinden en voor het verlenen van de minimumzorg in de vorm van voeding, kleding, onderdak, medische zorg, begrafenissen en onderwijs.

Het ambtsbericht wijst erop dat de kwaliteit van de opvangtehuizen in China niet overal van hetzelfde niveau is. Uit de bij het ambtsbericht gevoegde verslagen van bezoeken aan een aantal opvanginstellingen in de regio's waar in de praktijk de meeste Chinese minderjarigen in Nederland vandaan komen, mag evenwel wor-

den geconcludeerd dat de overheidsopvang in de bezochte tehuizen (zeker naar lokale maatstaven) voldoet aan de eisen die daaraan gesteld mogen worden. Bovendien heeft het Ministerie van Burgerzaken de afgelopen jaren extra aandacht besteed aan het management van weeshuizen en verzorgingshuizen.

Op grond van deze informatie, ook in onderlinge samenhang bezien, kan worden geconcludeerd dat in China adequate opvang voor minderjarigen aanwezig is.

Indien in het individuele geval wordt betwist dat adequate opvang voor betrokkene aanwezig is, wordt – gelet op de uitgebreide mogelijkheden van (adequate) opvang – van de betrokkene verwacht dat hij aantoonde dat in zijn geval geen adequate opvang aanwezig is ofwel dat hij aantoonde dat er een reële kans is dat hij geplaatst wordt in een weeshuis of verzorgingshuis dat, naar lokale maatstaven gemeten, niet adequaat is. Indien betrokkene daarin slaagt en er wordt voldaan aan de overige voorwaarden van het beleid, dan kan tot verlening van een vergunning regulier onder de beperking 'verblijf als alleenstaande minderjarige vreemdeling' worden overgegaan.

Overgangsbepaling meerderjarigen

Vreemdelingen die een asielaanvraag vóór 4 januari 2001 hebben ingediend, in het bezit zijn van een vergunning regulier onder de beperking 'verblijf als alleenstaande minderjarige vreemdeling' én inmiddels achttien jaar of ouder zijn, vallen onder het overgangsrecht 18+. Deze vergunning wordt dus niet ingetrokken. Van vreemdelingen in deze categorie wordt de aanvraag om wijziging van de beperking in voortgezet verblijf niet afgewezen op grond van het hierboven gestelde.

Van vreemdelingen die een asielaanvraag vóór 4 januari 2001 hebben ingediend en die nog minderjarig zijn, kan de verblijfsvergunning regulier onder de beperking 'verblijf als alleenstaande minderjarige vreemdeling' wel worden ingetrokken. Ratio

hierachter is dat er geen sprake is van een nieuwe intrekkingsgrond, maar dat is gebleken dat in China adequate opvang voorhanden is, hetgeen ook onder het beleid van voor 4 januari 2001 reeds een intrekkingsgrond was.

Intrekken verblijfsvergunning

Het uitgangspunt is dat er een actief intrekkingsbeleid geldt. Indien betrokkene in het bezit is van een geldige verblijfsvergunning regulier onder de beperking 'verblijf als alleenstaande minderjarige vreemdeling', dan wordt deze door de Immigratie- en Naturalisatiedienst ingetrokken op grond van de aanwezigheid van adequate opvang in China. Alvorens overgegaan wordt tot het besluit de verblijfsvergunning regulier in te trekken, wordt betrokkene hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld. Op grond van de artikelen 4:8 en 4:9 van de Algemene wet bestuursrecht, wordt betrokkene in de gelegenheid gesteld vooraf zijn zienswijze schriftelijk dan wel mondeling naar voren te brengen. Deze keuze-mogelijkheid kan in de eerder genoemde brief worden opgenomen.

Afwijzen voortgezet verblijf

Indien bij de korpschef een aanvraag tot wijziging van de beperking alleenstaande minderjarige vreemdeling in voortgezet verblijf wordt ingediend, dan maakt de korpschef, op het moment dat de vreemdeling in persoon bij de vreemdelingendienst verschijnt, ingevolge artikel 4:7 van de Algemene wet bestuursrecht een rapport op van de zienswijze van de vreemdeling op het voornemen om de aanvraag af te wijzen. Ingevolge artikel 3.14, derde lid onder d, Voorschrift Vreemdelingen stuurt de korpschef een aanvraag tot wijziging van de beperking met het rapport door naar de Immigratie- en Naturalisatiedienst. De aanvraag om wijziging van de beperking 'verblijf als alleenstaande minderjarige vreemdeling' in 'voortgezet verblijf' dient te worden afgewezen op grond van artikel 3.51, tweede lid, Vreemdelingenbesluit. Immers, de vreemdeling voldoet niet meer aan de voorwaarden voor het verlengen van de geldigheidsduur van de oorspronkelijke verblijfsvergunning, te weten de vergunning regulier onder de beperking 'verblijf als alleenstaande minderjarige vreemdeling'. Zie hier-

voor ook C2/7.7 'Alleenstaande minderjarige asielzoekers en vreemdelingen'.

Het bovenstaande geldt niet indien betrokkene onder de overgangsbepaling meerderjarigen valt. In dat geval wordt de aanvraag om wijziging van de beperking in voortgezet verblijf niet afgewezen.

Niet verlengen geldigheidsduur

Indien bij de korpschef een aanvraag tot verlenging van de geldigheidsduur van de vergunning regulier onder de beperking 'verblijf als alleenstaande minderjarige vreemdeling' wordt ingediend, dan maakt de korpschef ingevolge artikel 4:7 van de Algemene wet bestuursrecht een rapport op van de zienswijze van de vreemdeling op het voornemen om de aanvraag af te wijzen. De korpschef dient een aanvraag tot verlenging van de geldigheidsduur van de vergunning voor regulier onder de beperking 'verblijf als alleenstaande minderjarige vreemdeling' voor te leggen aan de Immigratie- en Naturalisatiedienst. De aanvraag komt niet voor inwilliging in aanmerking omdat adequate opvang in China voorhanden is.

Behandeling asielaanvraag

Zie tevens C5/24 De procedure voor alleenstaande minderjarige asielzoekers en vreemdelingen.

De Chinese vragenlijst (bijlage 2 van werkinstructie 245A) dient ten behoeve van de identiteitsvaststelling door iedere Chinese alleenstaande minderjarige ingevuld te worden. De vragenlijst dient zo vroeg mogelijk in het proces te worden ingevuld: in het aanmeldcentrum of uiterlijk tijdens het nader gehoor. Zoveel mogelijk wordt de vragenlijst ingevuld tijdens het eerste gehoor in het aanmeldcentrum. In de terugkeerfase kan de vragenlijst, indien nodig, nogmaals worden ingevuld. Dit kan plaatsvinden tijdens het gehoor waarbij wordt medegedeeld dat de vergunning regulier onder de beperking 'verblijf als alleenstaande minderjarige vreemdeling' dan wel de vergunning regulier onder de beperking 'voortgezet verblijf' wordt ingetrokken.

Er zijn omstandigheden denkbaar waarbij het niet mogelijk is de vragenlijst in het AC-proces te laten invullen, bijv. bij pieken in de instroom of indien een tolk niet ter plaatse aanwezig is en niet per tele-

foon bereikbaar is. De vragenlijst dient dan later in het proces, vóór of tijdens het nader gehoor, alsnog te worden ingevuld.

In beginsel dient in alle asielaanvragen van Chinese minderjarige asielzoekers het identiteitsonderzoek via Buitenlandse Zaken te worden ingesteld, tenzij de alleenstaande minderjarige aantoonbaar via een Dublinland ingereisd is of om andere redenen de aanvraag niet inhoudelijk behoeft te worden behandeld.

In geval van een gedocumenteerde alleenstaande minderjarige wordt onderzoek naar de authenticiteit van de documenten gevraagd aan het ministerie van Buitenlandse Zaken. Onderzoek hoeft niet te worden verricht als de asielaanvraag niet inhoudelijk wordt behandeld, bijvoorbeeld bij Dublinzaken.

Met het oog op de vraag of, in afwachting van de terugkeer, opvang moet worden verleend, kan ook in zaken van Chinese (gesteld) minderjarige vreemdelingen leeftijdsonderzoek worden verricht.

Terugkeer

Het uitgangspunt van het nieuwe beleid is dat een minderjarige van wie de asielaanvraag is afgewezen moet terugkeren naar China. Het gestelde in C5/24.12 is van toepassing.

In de ama-beleidsbrief van 1 mei jl. wordt ten aanzien van terugkeer gesproken over ordentelijke ontvangst van de minderjarige op de luchthaven in het land van herkomst. Op het moment is de Immigratie- en Naturalisatiedienst bezig deze maatregel nader uit te werken.

In de ama-beleidsbrief van 1 mei jl. is, in afwijking van huidige jurisprudentie, bepaald dat daar waar de autoriteiten van het land van herkomst zorg dragen voor de opvang van alleenstaande minderjarigen, er geen taak meer rust op de Nederlandse overheid om te treden in de wijze van opvang van de minderjarigen. De Nederlandse autoriteiten behoeven in de terugkeerfase van Chinese minderjarigen geen onderzoek te doen naar een concrete opvangplaats in een opvanginstelling in China. Uit het ambtsbericht van 9 april 2001 blijkt immers dat de Chinese autoriteiten zorgdragen voor de opvang van alleenstaande minderjarigen.

Om de terugkeer van Chinese

alleenstaande minderjarigen daadwerkelijk te kunnen effectueren dient de identiteit van de minderjarige te worden vastgesteld, opdat de Chinese ambassade een laissez-passer kan afgeven. Hiertoe dienen de vragenlijsten te worden gebruikt waarmee het identiteitsonderzoek opgestart wordt.

Tot slot

De bovenstaande wijzigingen worden zo spoedig mogelijk verwerkt in een aanvulling op de Vreemdelingen-circulaire 2000, Landgebonden asielbeleid onder het toekomstige hoofdstuk C8/China, onder paragraaf 'Opvangmogelijkheden minderjarigen en bijzonderheden met betrekking tot het beleid inzake alleenstaande minderjarige vreemdelingen'. Bij het uitkomen van die aanvulling vervalt dit TBV.

*De Staatssecretaris van Justitie,
namens de Staatssecretaris,
het Hoofd van de Immigratie-
en Naturalisatiedienst,
H. W. M. Schoof.*